

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na doma
na celo leto K 5.—
na pol leta „ 2.60
na štiri leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 A.

Rekopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 39.

V Mariboru, dne 29. septembra 1898.

Tečaj XXXII.

Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začne „Slov. Gospodar“ četrto ali zadnje četrletje. Komur je iorej s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Slov. Gospodar“ 65 kr.

Naročnina pošlje se najlaglje s pošto nakaznico upravnistvu „Slov. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.
Upravnistvo.

Državni zbor.

Dunaj, 27. sept. 1898.

Zakaj se je sklical državni zbor, če se že naprej vé, da noče nemška občrkujijska stranka pripustiti nobenega dela? Odgovor: Ker so Mažari tako zahtevali. Ogrom je vse na tem ležeče, da sklene Avstrija po postavni poti na 10 let zopet z njimi pogodbo in zato so zahtevali od našega ministerskega predsednika, naj poskusi še enkrat, da se pogodba ponovi po postavni poti. Akoravno je grof Thun, naš ministerski predsednik, dobro vedel, da državni zbor avstrijski nikdar ne pritrudi krivičnim zahtevam Mažarov, je poskusil še enkrat pogodbo skleniti v državni zbornici.

V ta namen se je toraj sklical državni zbor v ponedeljek 26. septembra. Poslanci so bili povabljeni, naj pridejo k seji v črni obleki, to pa radi tega, ker se je imelo izreči sozalj nad bridko izgubo presvitle cesarice. Starostni predsednik Zurkan je v svojem nagovoru le mimogredé omenil groznega hudodelstva: pričela se je takoj volitev pred-

sednika in 2 podpredsednikov. Kot predsednik je bil izvoljen zopet dr. Fuchs z 205 glasovi. Nemški nasprotniki so sicer tudi oddali glasovnice, toda bile so prazne. Za I. podpredsednika je bil izbran s 164 glasovi Slovenec dr. Ferjančič, a za II. bukovinski deželni glavar Lupul s 160 glasovi. Vsi izvoljeni so se primerno zahvalili ter obljubili, da hočejo voditi obravnave na vse strani nepristransko in pravično. Nato spregovori predsednik dr. Fuchs prelepe besede v spomin pokojni cesarici. »V venec na njeni grob« je djal ob koncu svojih besed dr. Fuchs, »hočemo vplesti dve dragoceni cvetlici, mir med avstrijskimi narodi in neomahljivo vdanost do presvitlega vladarja.« Tem besedam je pritrnila živahno vsa zbornica, predsedništvo pa se je pooblastilo, naj pred prestol Njegovega Veličanstva položi izraz globokega sočutja in srčne ljubezni vseh narodov. Na to se je seja sklenila.

»Krščanska slovanska narodna zveza« je imela precej po zbornični seji svojo sejo, ki se je ob 3. popoldne zopet pričela in do 7. ure zvečer nadaljevala. Tudi danes, v torek je zborovala kršč. slov. nar. zveza več ur in jutri v sredo ima zveza zopet svoj zbor. Toraj zaporedoma 4 seje. Zakaj se pa gre? Obravnavajo se važne zadeve, ki se tičejo nas Slovencev, Hrvatov in Rusinov. Zgodilo se je med tem časom, kar ni bil zbran državni zbor, marsikaj, kar je zastopnike teh treh narodov napolnilo z velikim strahom in vzbudilo našo splošno nejevoljo. Šest poslancev je sklenilo vsled zadnjih dogodkov v Ljubljani, da izstopijo iz zdajšnje

večine državnega zbora. Tem šesterim se hoče pridružiti še več drugih zastopnikov iz vseh ostalih dežel, koder prebivajo teptani Slovani. Storiti se ima pomenljiv korak, ki vtegne imeti prevažne nasledke. Dobro se bilo treba prevdariti vse razmere. predno se sklene kaj odločilnega. In zato posvetovanje za posvetovanjem. Merodajni možje izmed večine državnega zbora, kakor tudi vlada sama se osobito za nas Slovence, istrijske Hrvate in Rusine nič ne zmenijo. Nasprotno, vse storijo nam v kvar ljudje, ki bi za nas morali skrbeti, kakor se skrbi za blažene Nemce. V kratkem se ima odločiti, ali še ostanemo pri večini državnega zbora, ali gremo narazen.

Naše višje šole.

V.

Oglejmo si še ostale šole, ki spadajo v našo razpravo. Vidimo, da so Nemci na vse strani oskrbljeni, kajti oni svoje sinove lahko dadó v vsaki stroki doma izobraževati. Njim služi »Deželna šola za rudarstvo in plavžarstvo v Ljubnem,« »C. kr. akademija (celo visoka šola) za rudarstvo v Ljubnem,« »Deželna poljedelska šola v Grottenhofu blizu Gradca,« »Deželna sadjarska in vinarska šola v Mariboru,« »Deželna viničarska šola v Krčevini blizu Maribora,« »Deželna šola za podkov in živinozdravilstvo v Gradcu,« »C. kr. tehnična strokovna šola za lesno industrijo v Brucku,« »C. kr. državna obrtna šola v Gradcu,« »Deželna akademija za risarstvo

Listek.

Prve rože.

(Češki spisal V. Beneš-Třebizsky. Poslovenil D. Př.)
(Dalje.)

Starček uže počiva. Toda njegovo oporo so nekako slabo izpolnili. Iz njegove krvi nikdo ni ostal in dom je prišel v tuje roke. Na dedkov grob sicer niso postavili pomnika, toda tudi njegovega vrtea niso pustili pri miru! In ko bi si ga ne bil izgovoril takoj pri odstopu kmetije, nemara bi ga niti ob njegovem življenju pustili.

In ker ti, starček, niti tvojega vrtea niso pustili v pokoju in nikdo tvoje krvi več ne živi, pišem te črtice v tvoj spomin, spomin tvoje krvi in tvojega vrta z rožami!

Oseminštirideseto leto odzvonilo je v mnogih čeških rodbinah tihemu, mirnemu življenju in toliko mladih, nadobudnih čeških glav pokopalo. Oseminštirideseto leto prišlo je na naš češki ljud tako naglo, preneglo. Komaj so se pojavili na nebu oblački, a takoj razvila se je strašna burja. Narod se je vzbudil iz dolgega spanja, a komaj si je jel meti oči, streslo ga je bliskoma pokanje topov in krvava zarja nad Prago.

Tega leta prišla je nekoč v svečanu do Květnice tolpa dijakov. Na glavah nosili so rudeče čepice z belim okrasom, ob boku zakrivljene sablje. Ob pragu Nebeskih je pre ocel dijaški rožljaj, da so se tresla okna, kakor je pravil kmet, zvit lisjak in hudoben človek.

Nebeski stal je tedaj v polni moči pet in štiridesetih let; hotel je imeti iz sina duhovnika, in ko bi ne bilo rudečih čepic in krivih sabelj, postal bi bil njegov Ivan gotovo duhovnik. Toda sedaj je prišlo drugače. Nemiri l. 1848. izvabili so mu sina iz bogoslovja. Nebeski še tega ni vedel. Ko je slišal žvenket na dvoru, menil je v prvem trenotju, da pridejo vojaki na eksekucijo, če tudi so Nebeski imeli vse plačano do zadnjega krajcarja. Toda nemara so se gospodje zmotili, a kdo potem more pomoči?

Toda komaj so se vrata odprla, planil je jeden teh dijakov k njemu, poljubil mu roko in lice; potem je pohitel k materi. Kmet ni mogel za trenotek besede spraviti iz sebe. A ko je zopet ta dijak z rudečo čepko v roki in krivo sabljo ob boku pristopil k njemu, kakor nekda za otročjih let, hoteč ga sprijazniti, in mu rekel z onim mehkim, milim glasom: »Ne jezite se na mene, tatek? In ne bodete se jezili?« rekel je oče samo: »Takovega te, sinek, nisem in

nisem nikedar pričakoval! — Pozdravljam Vas, gospodje dijaki, pozdravljam, sedite, prišli ste, da bi očeta preprosili, kaj ne? Saj vem to!« dejal je kmet obrnivši se k dijakom. A Ivanu poigraval je krog ustnic vesel smeh, da se je tako srečno in lahko izvršilo, a pripisal je mehko očetovo srce materi, ki je vedela o vsem in gotovo znala očetu govoriti na srce. Iz Ivana mati itak ni hotela imeti duhovnika za ves svet ne, niti za celo nadškofijo praško. Nebeskemu se rudeča čepka na sinovi glavi in kriva sablja ob boku niste hoteli dopasti. Govoril je sicer z dijaki, bil z njimi prijazen, hitro vprašal zdaj po tem zdaj po onem; toda po vsakem odgovoru je čudno zmajal z glavo, vsakemu bistro v oči pogledal in konečno je vstal, postavil se pred nje in dobrotljivo rekel: »Nisem učen človek. Te vaše reči le malo razumem. Kaj bi tudi mogel proti vam! Toda kar razumem, to so vaše rudeče čepke in ob boku te sablje, in povem vam, gospodje dijaki, to-le: V te rudeče čepke bodo nekda lovili vašo kri, a s temi krivimi sabljami bodo vam sekali glave!«

Dijake je kmetova beseda res prestrašila. Toda ko so odpeli sablje, povesili je po klinih in posedli za mizo, obnovilo jim je pivo zopet smelost v glavi a na ustnicah narodno pesem:

v Gradcu,» še celo telovadnico in pozimsko drsalisče imajo v Gradcu na deželne stroške, in da imenujemo še jeden zavod: snuje se «Deželna gozdarska šola» (če se ne motimo) v Ljubnem. Zraven teh šol je še nebroj zasebnih nemških učnih zavodov in učnih društev, ki jačijo nemško prosvetno silo. Vsi ti zavodi in vse naprave, katere smo vzeli v misel so nemške; učni jezik je nemški, slovenščina še predmet ni, dasi bi Nemcem bilo koristno, znati tudi jezik onih, ki z njimi vred bivajo v jedni deželi. Pa seveda «Herrenvolk» se ne bode učil jezika tistih ubogih stvari božjih, ki so žalibog ljudje, in katere je visokorojeni Nemeč primoran smatrati celo za svoje sosede, dasi njim po nemški pravici le gre življenje domačih živali. No, pa naj imajo Nemci svoje učilnice, če jih le plačujejo, in če moremo mi Slovenci zraven njihovih imeti svoje. Bog ne daj, da bi njim jih bili nevoščljivi.

Oglejmo si svoje. Ozirajmo se po vseh kotih slovenskega Štajarja, preiščimo dole in gore, toda zastoj, ne najdemo niti jedne: ne vinarske, ne sadjarske, ne poljedeljske, ne gozdarske, skratka nič, celo nič; brez vsega smo, kakor bi bili prišli baš na svet. Kako to? Saj plačujemo uže toliko in toliko let davek, iz katerega se nam morajo, kakor vsakemu drugemu narodu na svetu, dajati, ustanavljati potrebne šole. Pravimo: «Morajo se nam ustanavljati šole,» kajti mi sami uže dolgo nismo gospodje samih sebe, ampak stoletja nam uže gospodujejo Nemci. Najsi tudi nismo samostalni, pa dajati bi se nam vendar moralo, kar nam gre, kakor se mora dati vsakemu, kar mu gre. Kako torej, da se nam ne da, kar bi nam bilo v življenju neobhodno potrebno?

Govorimo kratko! Mi Slovenci plačujemo tretjino vsega štajarskega davka. Mošnjo pa imajo žalibog edino Nemci v rokah, in oni uporabljajo ves naš denar, na katerem se drži kri naših žuljev, za-se, nas pa zasmejujejo, zaničujejo, po nas pljuvajo; naš jezik sam njihova ušesa uže žali, tako, da tistega, ki se ga upa glasno govoriti, psujejo in preganjajo, celo napadajo, in prišlo je uže tako daleč, da tisti, ki se drzne radi neznosnega stanja narodovega javiti nevoljo ali celo iskati pomoči, svojega življenja ni več varen. To pa delajo namenom; njim ni prav, da živimo, in hočejo nas pokončati. Če je to tudi najskrajnejša razdivjanost, kaj to njim mar! Oni delajo uže stoletja tako in se ne sramujejo; pravica je za nje le tedaj na svetu, kadar so slabejši; kadar so pa močnejši, priznavajo le silo. Takšno je nemštvo bilo, takšno je in takšno bode tudi

ostalo. Nemeč nam zabranjuje z vso silo vsako šolo, ki bi naj bila slovenska, ker ve, da daje zdrava šola narodu moč, pomanjkanje takih šol pa narodu prej ali slej ugonobi, ker ga stori močnejšemu sužnjega. Nemci nam dovoljujejo tisto omiko, do katere ima vsak narod pravico, le tedaj, če ob jednom njim svojo narodnost prodamo, to se pravi, če sprejmemo nemško omiko ter se preobrazujemo v Nemce. To je nemško svojstvo, in Nemci niso bili nikdar in nikjer drugačni. Rimljanu se je svoje dni klanjala skoro vsa Evropa, ali on je pustil vsakemu svoje: svojo vero, svoj jezik. Rusa, ki je sedaj najmočnejši na zemlji, obožavajo azijski podaniki in sosedje zato toliko, ker pusti vsakemu svoje. Uže stara je pripovedka, ki si jo pripovedujejo tamkajšnji narodi, da je bode rešil «beli car,» kar kaže, da je Rus bil vedno takšen. In Nemeč je tudi bil vedno takšen, kakoršen je sedaj. Vsaka stran naše zgodovine je oplahnela od solz, ki nam je je provzročilo nemško tlačanstvo in skoro vsaka stran poškopljena s krvjo iz tistih ran, katere je sekal nemški meč.

Upati, da nam bode po dolgih prošnjah in neovrznih dokazih Nemeč končno vendar dal, kar nam po pravici gre, je smešno, je otročje. Kdor preteklost nekoliko pozna, ve, da nimamo pričakovati niti betvice, dokler smo zavisni od nemške milosti. Mi moramo postati sami svoji gospodarji, da bodemo imeli mošnjo sami v rokah ter si hišo lahko uredili, kakor se nam bode zdelo potrebno. S tem smo prišli zopet do one misli, ki smo jo uže bili parkrat izrekli v našem listu. Slovenci imamo biti združeni v jedno upravno celoto, drugače nam ni živeti, v dokaz služi zgodovina dobrih tisoč let. Če je narod naš bil skoz mnogo stoletij toli potrpežljiv, da je brezmejno gorje prenašal, pa odslej ne bode več, ker ne more več. Narod slovenski jel se je zadnjih petdesetih let svoje narodnosti zavedati, to se pravi, jel je spoznavati, da je poleg drugih tudi njega postavil Stvarnik s talenti na svet, da te talente po svoji prosti volji kolikor mogoče dobro uporablja. Če ima vsak narod pravico, da se po svoje razvija, da goji svoje duševne sile prosto tistemu, ki mu jih je dal, v čast in slavo, ima to pravico tudi narod slovenski. To je naš narod v zadnji dobi jel spoznati, jel čuti, in ta čut, ki od dne do dne raste, stori, da mu je tlačanstvo, robstvo postalo neznosno. Sedaj se čuti narod slovenski tako nesrečnega kakor poprej nikoli, dasi sedaj ne trpi huje, ali zavest, da mu je odrečeno to, do česar ima pravico vsaki človek, ta zavest peče tako hudo.

Pa, narod slovenski, na pravi poti si, ker si prišel na naravno pot; kot nemški rob menda ne bodeš hotel nečastno umreti; zatorej le neti narodno zavest, ki ti daje pogum, in sicer bolje še in bolje in vztrajaj — zasinole ti bodo milše zvezde, na dan te klical bo rešilni žar! S tem so končane naše razprave o šolstvu.

„Domovini.“

Zadnja številka slovenskega celjskega lista «Domovina» ima na prvem mestu članek, v katerem govori o znani zadevi ljutomerskega notarijata. Kakor Poncij Pilat v vero, na isti nedolžni način je prišel v ta članek tudi naš list in Maribor. Proti koncu članka začne namreč g. Hribar naenkrat udrihati po nas in mariborskih razmerah, dasi cela stvar, katero nam očita, ni prav v nobeni zvezi niti z vodilno mislijo člankovo niti z ljutomerskim notarijatom. Toda mi bi ne odgovarjali na ta neroden napad, da ni tudi sam na sebi popolnoma neosnovan in neopravičen. Poglejmo!

Gospodu Hribarju krvavi srce, ko gleda na malomarni Maribor, kjer spi slovensko politično društvo za Spodnji Štajar ter se ne zbira nikoli, še celo udnine ne pobira. Mi poznamo in uvažujemo Hribarjevo jezo nad slovenskim političnim društvom. Tudi to priznavamo ž njim vred, da to društvo spi; saj smo mi sami že letos klicali, naj se vzbudi. Toda tega spanja ni kriv Maribor. Sicer se glasi, da ima društvo svoj sedež v Mariboru, toda to je le imenoma. Kolikor je nam znano, ima društvo v Mariboru samo dva odbornika. Društvo torej ne spi v Mariboru, ampak nekje drugod, namreč v Celju in njeni okolici. Kajti v Celju in okolici ima svoje najimenitnejše odbornike. Gsp. Hribar sam je tajnik društva, ako ni časti odložil, česar pa časniki doslej še niso poročali. Če se torej Hribar jezi nad spanjem društva, je ta jeza jako nepotrebna. Saj mu ni treba drugega, nego da napiše vabilo k zborovanju ter je ponese predsedniku v Novocerkev, in društvo bo se zopet vzbudilo na Hribarjevo in tudi naše veselje. Torej ni Maribor malomaren, ampak g. Hribar in njegova rezidenca ter okolica. Da pa Hribarju in njegovim pristajem ni toliko na tem, ali se društvo zbira ali ne, pokazalo se je minolo zimo, ko se sklicanega zbora niti udeležil ni. Ta napad na Maribor je torej jako zračen in neokreten.

«Domovini» se je zdelo nadalje potrebno, da v svojem članku, o ljutomerskem notarijatu tudi klasificira «Gospodarjev» članek:

Suselka nam piše

Z té německé říše . . .

Toda komaj so bili s to pesnijo gotovi, pričeli so drugo, da so se tresla okna. Kmetu je krožilo po glavi, ker takove pesmi še ni slišal, kar je bil živ. Počel se je čuditi tudi Ivanu, kje se to le v njem najde, v tej tihi vodi, v tej mirni glavi in v tem mehkem srcu. Materi plamtele so oči radosti, ko je videla sina brez belega pasu okrog vratu, z lahnimi brkicami na gornjih ustnicah, v črni čamari in širokih, poljskih hlačah.

A po vsi vasi šlo je kakor če tolčejo po bobnu, da so k Nebeskovim prišli dijaki iz Prage, da je med njimi tudi njih sin, a da nosi krivo sabljo in rudečo čepico z okrasom.

Drugi dan zbrali so se sosedje, kočarji in posestniki v občinskem uradu. Toda po županu niti sledu ni bilo.

Odšel je pre v mesto, a čudno, da se še ni vrnil. Stari Kazda je pošepetal svojemu tovarišu, da se je skrila v sobico, da bi ne imel odgovornosti za današnje dogodke. Tudi dijaki so prišli k zboru in mlinarjev Ferdo iz Rozkazovega je takoj silil zbor, da bi pristopili narodni gardi.

Za županovo mizo dvignil se je na ta predlog svetovalec Mrazek, odkašljal je in se oprl ob naslonjalo hrastovega stola:

«Preje morate nam, gospodje dijaki, povedati, kdo vas pošilja? Vas pošilja gospod glavar ali novinarji v Pragi?»

«Mrazek! — Mrazek!»

Nad smelim vprašanjem svetovalčevim oglasilo se je iz zbora nekaj glasov. A Mrazek govori:

«Jaz sem v tej občini imenovan svetovalcem; župana ni doma, in radi tega rečem, da se v tej občini ne sme storiti ničesar, popolnoma ničesar.»

Ivan Nebeski je obledel, a Ferdo zažvenketal je s sabljo ob podlago, da se je stari Kazda ozrl, ne pade-li nad njim polica z vso posodo.

«Pazite, gospodje dijaki, a ti Ivan, si to zapiši za ušesa: Od danes za leto dnij bodete piskali drugo; mi bi morali potem piskati z vami, ko bi danes hoteli po vaših sekiricah plesati.»

«Sedem in šestdesetletnik! I po naši čisti deželi nahajajo se takovi strahuni!»

Svetovalec Mrazek stopil je za korak naprej:

«Ne razumim vas, gospodje dijaki. Toda štejem za tri več nego sedeminšestdeset, nekaj sem izkusil, nekaj vem in tudi morem nekaj povedati. A ker sem prišel z vami do tega, povem vam vse. Ko bi bil vaš oče, takoj bi vas podržal doma, dal bi vam v

roke bič in vajeti in bi dejal: Nisi se hotel doučiti, toraj jezdi zdaj. A rudečo čepico dal bi vnuku, a krivo sabljo kovaču za podkove!»

Zbor bušil je po teh besedah v gromovit smeh, a dijakom pordela so lica še bolje kot sukno na čepkah.

«Nič v zlo, gospodje dijaki! Govoril sem le tako od srca. A verjemite, da za eno leto rečete: ta stari sedeminšestdesetletnik, ali kako ste uže rekli, ne vem, rekel je sveto resnico. Da smo ga le takrat poslušali!»

Po teh besedah šel je svetovalec Mrazek iz sobe.

Dijak Dub izvlekel je iz naprsnega žepa knjižico, a s svinčnikom v njo napisal te-le besede:

«V Květnici so sami strahopetci, narod je za celo stoletje vzadej, sami petolizci. Jedna izmed najgorših vasij, katere smo doslej posetili. Niti jeden se ni oglasil!»

Kmet Nebeski jezil se je od tega dne nad Mrazkom, ker mu je tako na pol odkrito rekel, da je proti svojemu sinu slab in ga ni umel vzgojiti.

Popoldne vozil je Nebeski dijake do samega mesta.

A v tem času zapisovali so v uradu njegovo ime v «črno knjigo» med nemirneže. Sam Bog ve, kako so to tako hitro izvedeli. Gospoda ima dober sluh, čeprav je iz Květ-

«Kaj pa delate?», v katerem smo govorili, kako žalostne so za Slovence šolske razmere v mariborskem mestu in predmestju.

V kaki zvezi je zopet ta članek z ljutomerskim notarijatom, to je seveda globoka skrivnost strogo dijalektično mislečega duha Hribarjevega. In kako duhovito se glasi ta klasifikacija! Gospod Hribar pravi, da je članek dober, a brezvspešen. Da je članek dober, vedeli smo že takrat, ko smo ga dali priobčiti, a da je brezvspešen, tega gotovo ni kriv «Slov. Gospodar.» Sploh pa je jako nespametno predbacivati kakemu listu, da je kak njegov članek brezvspešen. Ako bi «Domovino» vprašali ob koncu leta, koliko brezvspešnih člankov je imela v preteklem letu, morala bi odgovoriti, ako bi bila odkritosrčna: «Toliko, kolikor sem jih priobčila!» Članki se ne sodijo toliko po vspehu, kakor po kakovosti. In o kakovosti našega članka «Domovina» sama pravi, da je dobra.

Kar pa govori g. Hribar o slovenskih šolah v Mariboru, kaže njegovo popolno nepoznanje mariborskih razmer. V dobi brzovanja in dalekoslova zahtevamo pač od časnikarjev več znanja, nego ga nahajamo pri gsp. Hribarju.

Ako se sedaj vprašamo, zakaj nas je Hribar privlekel pri laseh v svoj članek o ljutomerskem notarijatu, ne najdemo drugega odgovora, nego; «Domovina» se huduje, da še naš list vedno izhaja zraven nje!» In sedaj je zopet enkrat udarila po nas, češ: «Glejte, kak je moj mariborski bratec in kako celo drugačna sem jaz!» Ako bo «Domov.» s tako nerodno reklamo res vjela par naročnikov, mi ji iste iz srca privoščimo ter ji že danes častitamo.

Sicer pa prijateljski vabimo «Domov.», naj opusti to nelepo pot in naj se bori z nami rajši pred vsem za blagor in pravice slovenskega ljudstva. Dokler se ne pregrešimo proti programu našega naroda, smatramo se kakor brata, tovariša in sobojevnika, ne kalimo domačega miru, ne napadajmo se po nepotrebnem, ampak uporabljajmo čas in prostor za vzornejše, vzvišenejše namene!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Državnim uradnikom se je povečala plača. Uradnikom, ki stoje v nižjih razredih, iz srca privoščimo povišanje. Bili so ga potrebni in tudi vredni. A nepotrebno

nice do urada bilo precej daleč. In vendar kmet Nebeski bil je izmed najvernejših podanikov svojega cesarja.

Nekaj dnij se je veliko govorilo o dijakih v Květnici.

Marsikateri devi priljubila se je rudeča čepica z belim okrasom, toda ostalo je le pri priljubljenju, za teden dni se je na to pozabilo, a o dijakih se je govorilo samo še pri Nebeskih in Přiborskih. Radi česa tudi pri teh, povem vam pozneje.

Nebeskega začelo je nekako skrbeti, ko se mu je čez nekaj dni vse v glavi razložilo, kakove stvari je uganjal Ivan. Toda bilo je uže pozno, a kmetica vedla mu je vse tako zvito orisati, da je pozneje sam trdil o svojem Ivanu, če postane doktor, bode se mu bolje godilo, kakor marsikateremu vaščanskemu kaplanu.

A svetovalec Mrazek govoril je svojemu sinu, na pol k materi obrnjen: «Vidiš, sinek, mati je tudi hotela iz tebe dijaka imeti in kdo ve, kaj še, a mari ti ni dobro pri konjih in ne bode ti bolje na posestvu?»

Nekoč v pomladi — menim da na binkoštni ponedeljek — razlegal se je zopet po vasi krik, kakor bi vas na vseh štirih oglih gorela, ali kakor da bi tolovaji, o katerih se je povsod pravilo, da prihrume iz Prage, vsakemu teh kmetov segali z golim

je bilo zvišati plačo uradnikom v višjih razredih. Naj se učijo tudi visoki gospodje varčevati in živeti skromno. Ni treba hoditi po plesih in glediščih, po krémah in kopališčih, ni treba vsak dan nove obleke. Neodpustljivo pa je, da se državnim slugam plača ni povišala. A še naj ti nadalje stradajo? Stroške vsled povišanja plač bodo pokrili indirektni davki. Poslanci naj pazijo, da se ne obdačijo reči, ki so kmetu in delavcu za vsak dan potrebne. Opozarjamo jih na potratne davke, da se tudi bogatini vprežejo v davčni voz.

Štajarsko. Nemški del štajarske dežele se zanima te dni za graške mestne volitve, kjer so že v tretjem in drugem razredu nemško-nacionalni kandidati zmagali nad nemško-avstrijsko mislečimi. Slovenski del Štajarja pa obrača svoj pogled na Dunaj na svoje poslance ter ugiba, ali izstopijo iz večine ali ne. Skoro splošna želja je, v mnogih krogih tudi odločna zahteva, da naj izstopijo. Nobeno čudo! Notarijatska zbornica se nam je ponemčila, sodišča so večinoma v rokah Nemcev, ki še slovenski prav ne umejo, ravno taka je pri glavarstvih, za celjsko slov. gimnazijo nam nočejo dati sposobnega ravnatelja, na mariborski gimnaziji nočejo deliti paralelk, učiteljišče imamo samo nemško, ne da se nam nobena slovenska vinarska in druge kmetijske in obrtnijske šole, skratk. slovenski narod se od vlade prezira in zatira. Vsled tega je splošna nevolja nad vlado in narod bi le odobral, ako stopijo poslanci v opozicijo.

Kranjsko. Katoliško-narodna stranka se je postavila odločno na noge nasproti vladi. Neizprosno terja od svojih poslancev, naj vstopijo v državnem zboru v opozicijo. Veselo znamenje je in zadovoljno priznavamo, da stranke pri njenih sklepih ne vodijo samo vladine napake nasproti kranjskim Slovincem, ampak stranka se je postavila na vseslovensko stališče ter odkriva neusmiljeno vladine grehe po vseh slovenskih pokrajinah. Zato pa smo prepričani, da bodo njeni glas uvaževali ne samo kranjski, ampak tudi drugi slovenski poslanci, osobito tudi naši štajarski.

Gorica. Deželni zbor goriški je bil sklican na dve seji. V prvi seji je vsprejel udanostno izjavo, katera se je doposlala cesarju, v drugi seji pa se je sklenilo, da se osebna dohodarina oprosti vseh deželnih dklad. K prvi seji so prišli tudi slovenski poslanci, k drugi pa ne več. Da je bila vkljub temu zbornica sklepčna, omogočil je nadškof in knez dr. Missia.

Trst. Ko se je izvedelo, da je morilec naše cesarice rojen Italijan, zavlada je med slovenskimi delavci v Trstu velika nevolja

nad delavci iz italijanskega kraljestva. Nastale so praske in pretepi. Slovenski rodoljubi so z uspehom mirili in svarili svoje rojake, naj si ohranijo mirno kri, tržaški Italijani pa so se postavili ob stran delavcev iz italijanskega kraljevstva ter jim pomagali dražiti slovenske, avstrijske delavce. Mislili bi, da bo ministerstvo pohvalilo zaraditega slovenske rodoljube, ker so pomirljivo uplivali na slovenske delavce, toda prišlo je drugače, dobili so ukor, čes da so premalo mirili. A tržaški Italijani, ki so podpihovali in hujskali svoje brate iz kraljestva, bili so pohvaljeni, čeprav jih je morala policija zaradi hujskanja in pretepa mnogo zapreti. Naša vlada je popolnoma krivo poučena o južnoslovenskih razmerah.

Vnanje države.

Francosko. Židovski kapitan Dreyfus je bil obsojen v pregnanstvo na Hudičev otok, ker je izdal ruskemu cesarju natančneje podatke o francoski vojni sili. Židje napenajo sedaj vse moči, da bi Dreyfusa rešili iz prognanstva. In res se je sedaj napotilo francosko ministerstvo, da še enkrat pregleda vse listine, na kojih podlagi se je Dreyfus obsodil.

Švica. Morilec nase cesarice ne bo obsojen na smrt, ker v Genevi, kjer je storil zločin, ni nobene smrtne kazni. Izdati pa ga Švica ne sme. Ker so v Švici tako ugodne postave za zločince, je tam veliko te grde zalege. Šlišijo se glasovi, da bodo evropske države zabranile Švici njeno blagohotnost do zločincev.

Kitajsko. Zadnje dni so prihajala vznemirljiva poročila iz kitajske države. Najprej se je razglasilo, da je cesar umrl in da je vlado vzela v roke njegova mati. Poznejša poročila pa pravijo, da se je samo umaknil svoji materi. Mati-cesarica je prijateljica Rusov, odstopivši cesar pa je bil bolj naklonjen Angležem. Upliv Rusije torej raste na Kitajskem.

Cerkvene zadeve.

„Vévec“ v novi izdaji.

Cirilova tiskarna v Mariboru res marljivo zalaga slovensko ljudstvo z dobrimi časopisi in knjigami. Njena uspešna delavnost je v istini vsega priznanja vredna. Narod slovenski ji mora biti hvaležen. Samo minoli mesec avgust je izdala tri knjige. Najprej so zagledale beli dan doktorja Ant. Medvede da potopisne in zgodovinske črtice in pri-

Naglo so otroci utihnili, kakor bi iz jedne teh lip res priletel ne jeden, marveč cela jata jastrebov.

Deklice, ki so se držale za roko, so se izpustile, dečki, kateri so si v dveh vrstah stali nasproti, so se prestrašili, a vsi uprli so oči na ulico, katera je vedla mimo dveh hiš na cesto.

Na penečem konju je pridiral v vas huzar, toraj nekaj precej jastrebu podobnega, z golo sabljo, ves poten s kožuhom vejočim okrog obeh ramen kakor zmajeva krila, a za njim drugi huzar s strašnimi kletvinami, kakor jih ima le madjarski jezik. Pred županovo hišo sta skočila raz konja in kmalu vstopila v hišo z golo sabljo in nabasanimi puškami. Župan je šel z njima k Nebeskim.

Kmet je zbledel kakor mrtvaški prt in čudo, da se je držal na nogah. Da je v Pragi hudo, vedeli so uže v Květnici; toda da bi bili tu huzarji iz Prage in bi iskali nekoga z golo sabljo in ostro nabitimi karabineri, tega si nikdo niti misliti ni upal.

(Dalje prih.)

Smešnica.

Tobakarjev vzdihljaj: Oh, če bi človek le toliko zaslužil, da bi imel za ljubi tobaček, pa za to prekleto sol.

nožem po vratu. Toda bili so huzarji, ki so s topotom jezdili skozi vas; hiteli so pre Pragi na pomoč proti dijakom. Nekoliko mladeničev stalo je na cesti, na glavi nosili so črne baržunove kapice z rdeče-belimi prameni; toda takoj bile so raz glave, ker bi jim jih neki drugače huzarji s sabljami polučali z glav. In od tega dne stala je vsako noč straža pred vasjo in goreli so tudi ognji, ko bi vendar prihrumeli ti zli ljudje iz Prage in jim hoteli segati po vratih in posestvu, da bi vsaj mogli srebrnjake in drugo vrednost poskriti.

Bilo je v nedeljo popoldne. A v nedeljo popoldne je tudi v najbolj mrtvi vasi živo, kakor bi bučele rojile. In rojile so res — toda bili so otroci nemara iz vse vasi, igraje v senci četverih košatih lip, katere so šumele z njimi, kakor se je zdelo, otroški, šaljivi narodni spev:

«Lunák*) leti,
Nemá děti;
Kde je maji?
V černém lese.
Co jim vaři?
Z jahod kaši;
Čim ji mastí?
Kolomasti!»

*) Lunák, jastreb.

dige »V Marijinem Celju«, ki bodo drag spomin marijinoceleskim romarjem; potem je izšla doktorja Jos. Pajeka »Zgodovina Poličanske župnije«, ki bo domačim zgodovinarjem dobrodošlo berilo; slednjič pa je izdala imenovana tiskarna najbolj razširjen molitvenik naše škofije »Venec pobožnih moštvev in svetih pesmi za očitno in domačo službo Božjo bogoljubnih kristjanov«. Kako silno priljubljen je ta odlični »Venec« med pobožnimi Slovenci, priča že njegova sedma izdaja, katero je Cirilova tiskarna vsled mnogostranskih želj in prošenj priredila.

Poglejmo si krasen »Venec« v novi izdaji nekoliko bliže. Knjiga je precej obširna. Obstoji iz dveh delov. Prvi del, broječ 416 strani, obsega različne molitve, duhovita premissljevanja, pravila mnogoterih družb in bratovščin. Mešnih molitev je šest, litanij najst vrst. Podan je lep dnevni red, opisani so najvažnejši prazniki, celo leto je zanimivo razdeljeno in z običajnimi pobožnostmi ozaljšano. Drugi del ima 314 strani ter prinaša najbolj priljubljene nabožne pesmi.

Novo izdajo je založilo, »katoliško tiskovno društvo v Mariboru«, kojega lastnina je odslej knjiga; dobro je, da je založba v domačih rokah, to so mnogoteri dolgo časa srčno želeli.

V predgovoru je citati, da je »Venec« prvič izšel l. 1858. Pisal ga je in pozneje zdatno povečal, veleč. g. stolni dekan Lovro Herg. Že prejšnje izdaje so bile zelo močne; tiskalo se je 4—5 tisoč izvodov vsakokrat. Sedanja sedma izdaja je izšla istotako v 5 tisoč izvodih. Med vernim narodom že toraj roma nad 25 tisoč »Vencev«, najboljše znamenje, da je nevtudno delavni g. Lovrencij Herg podal vernikom prijetno dušno hrano, katera se je njim neizmerno priljubila.

Spremenilo se v novi izdaji v primeri s prejšnjimi, ni mnogo, bistvenega nič. Tiskovno društvo je imelo poseben namen, ostati večinoma pri dosedanji vsebini. Ako bi se bilo namreč dodajalo mnogo novega gradiva, bila bi knjiga preveč obširna in potem za rabo ne bi bila prilična. Največ sprememb je v drugem, pesniškem delu. Nekatere pesmi so se izpuštile, ker so le malo kje znane, ali so pa po jeziku in obliki za tisek manje sposobne. Pesmi, ki so še iz prejšnjih izdaj, tudi ni kazalo zdatno spremeniti, akoravno je oblika sem ter tje zastarela. Zakaj ne? Zato, ker ljudstvo še rado poje po prejšnjih izdajah; ako bi se pa v novi mnogo spremenilo, bi nastale marsikatero zmešnjave pri petju. Med nove pesmi sprejela se je kot sklep pesniškega oddelka tudi slavnoznanca tirolska narodna pesem »Posvečenje Srcu Jezusovemu« v prestavi gospoda dr. Medveda. Ker je napev te pesmi čisto priprost, a vendar zelo navduševalen in ganljiv, je pričakovati, da se bo pesem tudi med našim ljudstvom popolnoma udomačila. Želimo le, da bi se uredili zadnji dve kritici:

Sveti veri-zvesti vsi
Bomo mi vse žive dni,
Brez trepetu, brez strahu
Vdani ljubemu Bogu! . . .
To s prisego ponovimo,
Srcu Jezusa zročimo.

Z dušo vneto bo naš rod
Veren vselej in povsod
Z Bogom združen in edin
Bo iz srca globočin! . . .
To s prisego ponovimo,
Srcu Jezusa zročimo. —

Papir nove izdaje je trpežen, tisek razločen in lep; izdaja dela čast Cirilovi tiskarni. Cena 70 kr. nevezanemu in gld. 1'40 vezanemu zvezku je nizka. Želimo, da se tudi ta izdaja razširi med ljudstvom ter vnema verna srca k vedno večji krščanski popolnosti. S. K.

Mili darovi za družbo vednega čiščenja: Sv. Lovrenc v Puščavi 12 fl. 25 kr., Videm 10 fl., Sevnica 8 fl. 31 kr., Sv. Martin pri Slov. Gradcu 17 fl. 70 kr., Marenberg 4 fl. 1 kr., Gornjigrad 3 fl. 98 kr., Nazarije 4 fl. 58 kr., Črešnjevce 13 fl., Loče 32 fl. 54 kr., Dobrna 18 fl., Črešnjevce 18 gld.,

Žalec 30 fl., Dobje 10 fl., Sv. Alojzij v Mariboru 20 fl. 40 kr., Sv. Primon 3 fl., Vransko 20 fl., Sv. Frančišek na Stražah 4 fl. 8 kr., Loka 38 fl., Kamnica 2 fl., Sv. Marjeta na Pesnici 9 fl., Sv. Jurij na Ščavnici 17 gld. 60 kr.

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o trti in vinu.

Gorniki ob Savi pravijo: »Vino bo letos dobro; megla in solnce grozdje lepo kuhata«. Kakor polju, tako je primanjkovalo pri nas tudi vinogradom par kapljic deža. Ker pa se je zjutraj razprostirala prav gosta in debela megla, je tudi ta nekoliko nadomestila dež. Grozdje je pri nas vobče lepo, kolikor ga je. Nova trta je precej obložena. Gnjiloba se ne prikazuje veliko, pač pa tu in tam plesnivec. Vinska kapljica bo po nekaterih krajih prav dobra ali pa vsaj sredna. Da bi pa tudi nastalo iz te kapljice vino v pravem pomenu, ki oživi in okrepi vtujeno telo in ojači ter razvedri otožno srce, ali z drugimi besedami — kaj mora gornik vse storiti od časa, ko mu dozori grozdje, pa do tedaj, ko se mošt spremeni v vino, in kako se mora še nadalje z vinom ravnavati, da se ne pokvari — vam hočem dragi mi slovenski gorniki v kratkih vrstah pokazati. H koncu pa naj sledi nekaj splošnih opomb o vinu.

Mošt naj se naliva v velike sode, ker v velikih sodih popolnejše vre, kakor v malih, in vino stanovitnejše postane. Tudi se v velikih sodih manj vina vsuši, ker ga manj skoz doge spuhti. Sodi morajo biti čisti in brez duha. Ako je sod oplesnjen, glej da ga osnažiš. To pa se zgodi, ako v njem živo apno ugasiš, sod dobro obračaš, potem ga pa lepo z vodo oplakneš. Ali pa skuhaj orehovo perje in brinove jagode skupaj, krop osoli in vlij v sod. To naj ostane nekaj ur v sodu, potem ga pa žveplaj, žveplanega pa zopet dobro umij. Žveplo vse plesnjive gljivice umori. Ako pa sodov ne potrebujemo takoj, ki so lepi sveži in vinjeni, si jih lahko več let takšne ohranimo, če jih dobro umijemo, žveplamo ter trdo zabijemo. Žveplo čez par mesecev navadno iz sode uide. Zatorej jih moramo na novo žvepljati. Pred rabo pa jih moramo dobro izplakniti, ker zapomni si, kolikor več žvepla v sodu ostane, tem kislejše vino bodete imeli. V žveplanih in neomitih sodih mošt tudi veliko pozneje začne vreti, kakor sicer v žveplanih, pa vendar dobro izplaknjenih. Nekateri imajo navado, da nalivajo mošt ali vino v sode iz katerih se še žveplo kadi. To morate opustiti, ker škodujete si s tem sami sebi. Žveplane sode pred rabo, kakor sem že rekel, z lepo vodo dobro izplaknite.

Sodi so pripravljani, sedaj pa v trgatve. Kedaj pa naj beremo? Nekateri že hitijo v vinograde pred sv. Mihaelom. To je seveda malo prehitro, ker je navadno tedaj še nekaj jagod trdih. Grozdje pa je prav za prav zrelo, kedar so jagode svitle, da se skoraj vidi skozi nje, ako se pečke peceljna več ne drže, in ako postanejo peceljni bolj trdi ali pa se posuše. Pravi čas trgatve se pa pri nas določiti ne more, ker nima nobeden le samo ene vrste trsa. Na Nemškem se je v nekaterih krajih vpeljala postava, da ne sme nikdo prej začeti trgati, dokler župan ne dovoli. Za tega voljo se zberejo župani v začetku meseca oktobra, da se odloči dan, kedaj se naj začne trgatve.

Pri branju se mora spraviti vso gnjilo grozdje skupaj, da ne pridejo gnjilobne gljive med zdrav mošt, ter ga na kakšen način ne pokvarijo. Trga se naj pri toplem in suhem vremenu, ne v rosi, pa tudi ne v dežu ali pa takoj po dežu. Ako hočete imeti v vino vodo, primešajte si jo pozneje v kupico, kadar pijete. Če pa mislite vino prodati, bo pa tudi kapljica prej privabila kupca, ako je brez vode. Tudi bi bilo brezvestno, ako hočemo mošt ali vino prodati, pa bi

nalašč v dežu trgali. Seveda, ako v času trgatve dežuje teden za tednom, si ne moremo drugače pomagati, kakor da gremo tudi v grdem vremenu v gorico. Ta nezgoda nas pa opraviči. Martinčeki, to so nedozoreli grozdi, naj se odvržejo. Nabrano grozdje moramo zmečkati z nalašč za to narejenim strojem, z druzgalnico. Bolj priprosta, pa za rabo precej dobra stane le samo 8 gld. Teptanje grozdja opustite. Prvič ni to delo nikakor prijetno in drugič je tudi zelo mudno, ter se ne more popolnoma dovršiti. Na Francoskem, kjer je še teptanje v navadi, je zraven tudi godec z goslami. Godec igra, fantje pa po taktu po grozdju poskakujejo.

Trgatev se je torej že začela. Prišli smo do mošta. Kako pa se naj s tem ravna? Ako mošt v sode nalivamo, moramo gledati, da ne bodo čisto polni, ampak naj jih nekaj manjka, da se pri vrenju in bluvanju preveč mošta ne raznese. Tedaj pa se lahko začne s prvim pretakanjem, da se vino loči od drož. To pa se naj ne odlaga do Božiča.

(Dalje prih.)

Vsem p. n. sadjarjem!

Sadna razstava na Dunaju vršila se bode meseca novembra t. l. Kmetijska zadruga v Žalcu pozivlja vse p. n. sadjarje, da se iste vdeležijo v prav obilnem številu. Sadje za razstavo treba je poslati najkasneje do 15. oktobra t. l. kmet. zadr. v Žalcu.

Za razstavo se posebno priporočajo sledeče vrste: Kanada raj, Danciški robač, Ribstonov pepinek, Šampanjska raj, Prižasti kardinal, Mošancelj, Zlata zimška parmena, Vel. kaseljska raj, Rajnela iz Blenheim, Ananazova raj, Sevniška voščenska itd. Od vsake vrste je poslati najmanj 25 komadov.

Košare preskrbela bode zadruga, katera bode poravnala tudi vse druge stroške. Po razstavi se bode sadje prodalo in se bode denar, po odbitju stroškov, dotičnim lastnikom poslal. —

Udeležba naj se do 10. oktobra t. l. ustno ali pismeno javi kmetijski zadrugi v Žalcu, katera daje tudi vsa druga pojasnila.

Dopisi.

Cven. (Društveno življenje.) Dne 14. avgusta je »dirkalsko društvo« priredilo dirko. Ta se je vršila pri lepem vremenu, torej ni treba posebič praviti, da se je obnesla prav dobro. — Istega dne je po dirki »Bralno društvo« osnovalo veselico. Da je tota po splošni sodbi bila izborna, gre v prvi vrsti hvala gospodu Šijancu. Ljudstva domačega in iz sosedstva zbralo se je obilno. Starosta za narod vnetih buditeljev, vrli gospod Kukovec, govoril je slavnostni govor, s katerim je poslušalce navduševal za ljubezen do naše širje domovine, slavne Avstrije, in pa za ljubezen do ožje nam domovine, za mili naš slovenski rod. Domači pevci in tamburaši so svojo nalogo izvrševali v največje zadovoljstvo zbranega občinstva. Predstavljal se je tudi gledališka igra »Dobro jutro«. Vloge so igralci prostovoljci izvršili hvalevredno. — Dne 18. avgusta, t. l. na rojstveni dan svetlega cesarja je bilo »Gasilno društvo« v Ljutomeru pri sv. maši. Zvunaj trga blizo paromlina so se zbrala vsa gasilna društva (slovenska) iz okraja ljutomerskega. Za zastavo s Cvena smo pod vodstvom gospoda Jožefa Rajha korakali proti cerkvi. Spremljala nas je godba. Po službi božji so se društveniki dali skupno fotografirati. Podobó, ki jo je gospod Huber dobro pogodil, bodo vdeležniki imeli za spomin na vladarsko petdesetletnico cesarjevo, sedaj bo pa ob enem tudi žalibog za spomenico na grozno smrt tovarišice cesarjeve, blagosrčne cesarice. — Nova in sicer izredna slavnost se je vršila dne 8. septembra. Blagoslovila se je »šolska zastava«. O tem pa sledi dopis v prihodnjem listu.

Iz Ljutomera. (Gospodarska zadruga.) Ni davno tega, kar se je oglasil jako oster glas o ustanovitvi gospodarske (mož je menil «kmetijske») zadruge v Ljutomerski okolici. Od tistega časa nastalo je že nekaj gibanja in beseda zadruga se čuje po večkrat. Pri tem se greši le v tem, da se od nekaterih narodnjakov iz Ljutomera zahteva, naj bi kar čez noč ustanovili tako zadrugo, seveda jo potem tudi vodili in menda tudi plačevali. Kedar pa ne bi slo, potem bi prišel zopet kak tak narodnjak in ta bi se razkoračil, pa bi rekel: «Kaj sem vam pravil; zakaj niste nič premislili; prav se Vam godi, da imate škodo.» Tako je že pač pri nas ljuba navada. In s prstom bi se lahko na nekatere takove dogodke pokazalo. Najbolj glasni pa so vedno tisti, katerih vedno manjka pri resnem delu — o če bi slo za sladke gibanjce in rumeno vince, tedaj bi bili poleg.

Je pa v resnici zadruga v naši okolici potrebna? In se da ista ustanoviti?

Obe vprašanji moramo potrditi. Ali premišljena mora biti stvar. Posvetovati se je, kam naj obrne zadruga svojo pozornost, v kateri kmetijski zadevi je najbolj potrebna. Po pravilih, katere z večine uporabljajo na Goriškem, ima gospodarska zadruga namen izboljšati gospodarski položaj zadružnikov. To doseže s tem da: a) nabavlja svojim članom gospodarsko opravilo, živino, krmo, gnojila, semena, orodje, stroje in enako; b) prodaja kmetijske pridelke, izdelke in živino ter posreduje pri odjemanju blaga; c) napravljajo zadružne mlekarnice, semenišča, drevnice, trtnice, sušilnice, skladišča in enako; d) skrbi za izboljšanje plemena živine ter v to svrhu nabavlja in vzdržuje plemenske živali; e) povpešuje strokovno izobraževanje zadružnikov sploh, s prirejanjem poučnih shodov in podpiranjem pri izšolanji na strokovnih šolah posebej.

Vse te naloge so lepe, ali vse se pri nas ne dajo izvršiti. Vzemimo le pravo zadružno mlekarnico. Ako bi imeli primerno živino, in to bi bilo mogoče, potem bi bil na pr. na Cvenu pri Ljutomeru najlepši kraj zato. Daleč na okoli leže mnogoštevilne vasi imovitih kmetov, ki bi lahko oddajale mleko v takovo zadružno mlekarno. Toda bodimo odkritosrčni. Danes imamo na Cvenu in v okolici tako goveje pleme, da si ga ne upamo radi tujcu pokazati. Da pa bi mogoče bilo, je gotovo. Saj imajo na pr. na Nemškem 562 mlekarskih zadrug z 39.766 členi. Ni treba ravno planine za dobro govedorejo. V Meklenburškem je sama ravnina in mnogo močvirja. Tam obstoji 81 mlekarskih zadrug. Gotovo morajo imeti torej tudi primerno število lepe goveje živine.

Res, da se je pri nas do najnovejšega časa gojila z velikim vspehom konjereja. Ta bode tudi za naprej še dobiček prinašala. Ali le reja v resnici dobrih in lepih konj. Slabejše blago pa bode v bodočnosti gotovo malo cene imelo. Konjereju rastejo iz tal veliki sovražniki: bicikel, električni tramvaj, automobil. V dunajski razstavi so stale letos lepe kočije, katere se prevažajo brez konj, katere goni le — motor. Že smo v Avstriji letos prvič imeli dirko med avtomobili. In ne bode dolgo, ko bodemo tudi po murski dolini videli tako kočijo tiho in gladko po cesti bežati.

Zato menda tisti najboljše ravnajo, ki se oprijemajo govedoreje, ki svoja polja uravnava tudi za krmo. Treba pa bode zboljšati vse pleme in način oskrbovanja. Krava, ki mora celo zimo slamo žreti, ne bode dajala niti dobrega mleka niti dobrih telet. Pa tudi v tem se že spreminja.

Treba bode torej kmetijski zadrugi dati bolj občno podlago. Kakovo, to pa mora biti stvar temeljitega posvetovanja in pouka. Tudi ta bode prišel. Okrajni odbor ljutomerski bode sam skrbel, da dobimo od zadruge moža, ki bode najpoprej v javnem govornu potrebno iz svoje skušnjje razlagal. Takrat pa naj bode udeležba velika in pride naj z

veseljem tudi tisti mož, ki je v imenovanem dopisu tako gorko zaželel kmetijske zadruge.

Razne stvari.

Domače.

(Mil. knez in škof) obhajajo danes svoj imendan. Bog jih ohrani v milosti in zdravju!

(Konjice.) Mrtvaška sv. maša za dušni pokoj rajne cesarice se je opravila v konjiški nadžupnijski cerkvi prav slovesno. Udeležili so se te žalostne slovesnosti vsi uradi, učiteljstvo, veteranci, požarni brambovci in izredno lepo število črno oblečenih gospa in gospodov tržanov. Po dokončani asistovani sv. maši je obstopilo pet duhovnikov tumbo, ki je bila s cesarskimi, od našega rojaka g. Puklna v ta namen darovanimi grbi in s cveticami krasno okinčana; pevski zbor, ki je med sv. mašo oskrboval koralno petje, zapoje libero, po kateri oficijator nadžupnik odmoli predpisane molitve. Pač vsem navzočim je ob tej priložnosti iz srca priklopela želja: Usmiljeni Bog daj usmiljeni cesarici večni raj.

(Iz Vitanja.) Odgovor na čestitko, katero je sklenil volilski shod v Paki pri Vitanju poslati sv. očetu k njihovi šestdesetletnici, smo ravnokar vsprejeli. Po knezoškofijskem konzistoriju v Mariboru je odgovoril vzvišeni papežev poslanec na Dunaju sledeče: »Nisem zamudil svetemu očetu naznaniti spoštljivo čestitko, o kateri se je govorilo v pisanju od prvega tega meseca« (septembra namreč). »Njihova Svetost so z živahno zadovoljnostjo isto spričevanje otroške ljubezni sprejeli in podelijo z naklonjenim srcem zaželjeni apostolski blagoslov«. Slava sv. očetu Leonu XIII!

(Iz Doliča pri Vitanju.) Občinska volitev v naši občini se je ravnokar izvršila. Dočim so že vse sosedne občine vpeljale slovensko uradovanje, se je v naši občini še vedno šopirila nemščina. Dozdajšnji župan, sicer jako pošten mož, je bil pač tako navezan na svojega velikonemškega pisarja v vitanjskem trgu, da je menda mislil, ka se bo gotovo svet razrušil, če si najme drugega tajnika, ki bi uradoval v domačem jeziku. No, dali smo slovo županu in njegovemu nemškemu tajniku. Svetu pa hočemo pokazati, da bo Dolič tudi še dalje obstal, če tudi bomo slovenski uradovali. Smešno je bilo v dan pred volitvijo, ko je nemški tajnik doličanski, rojen v Blatu pri Konjicah, povabil edinega »Nemca« v Doliču, ki pa ne zna ne ene nemške besede, da se dogovorita o nemških kandidatih za občinske volitve. Toda vse je bilo zastonj! Narodna zavest se je tudi pri nas že vzbudila tako, da smo prevrgli popolnoma odbor, ki sta nam ga nasvetovala nemški pisar iz Blata in njegova senca v Doliču. Tako se je razdrta tudi ta nemška trdnjava v konjiškem okraju. Koliko občin v konjiškem okraju še uraduje v nemščini? Prosim, naznanite nam v »Slov. Gospodarju«.

(Iz Središča) nam piše prijatelj: Ni se čuditi, da v Središču ne preneha svinjska kuga in da nam vsled tega vsak dan narašča že itak ogromna škoda. Živinozdravniki sicer prepovedujejo, da ne sme sosed k sosedu in tirjajo od posestnikov Bog vé, kaj vse, da se kuga ne razširi. Ali kaj to pomaga, ako oni sami hodijo od hleva do hleva? Mar oni ne morejo prenašati nalezljivih bacil kužne bolezni? Dogodilo se je pri nekaterih posestnikih, da so svinje še le z dnevom, ko je živinozdravnik hleve preiskaval, obolele. Kako naj bi bili torej posestniki prijazni tem ljudem. Namesto da bi nam prijazno odpomogli, dražijo nas samo s svojim večnim zapisovanjem, popisovanjem in predpisovanjem.

(Toča) je klestila 23. sept. pri Sv. Štefanu, Zibiki in v sosednih krajih.

(Razpok z vona.) Drugi veliki zvon počil je v nadžupnijski cerkvi v Rogatcu. Zvonovi so zavarovani pri društvu »unio catholica«, zatega del nima cerkev nikake škode.

(Hum pri Omoži.) Naznanjena šolska veselica v proslavo 50letnice cesarjevega vladanja se ni vršila tako, kakor se je nameralo, ker se je predpoldan zvedelo o grozni novici, da je naša preljubljena cesarica umorjena. Otroci bilo so samo pogoščeni, so deklamovali in peli dve kitici cesarske pesmi. Pozdrav je govoril g. načelnik M. Ivanuša, slavnostni govor pa nadučitelj g. A. Porekar ter oba naznanila strašen dogodek. Marsikatero oko se je rosilo. Hvala vsem vdeležencem in podpornikom, osobito starišem.

(Skomre pri Vitanju.) Kvatrni petek zvečer ob mraku se je med dežjem vsulo toče v toliki množini, da so jo po jarkih od vitanjske strani opazovali še v nedeljo, ko so šli na Skomre k službi božji. Sreča še je, da je neljubi gost klestil večinoma samo po gozdih, le nekoliko je zasegnil tudi njive, toda oves in hajdino so gospodarji bili brez malega že pospravili pod streho.

(Iz Slavščine pri Sv. Andražu v Slov. goricah.) Dne 23. septembra v petek popoldne ob 5. uri, je šel Alojz Šegola s kravo in juncem na njivo po voz naloženega koruzinja, in v tem hipu, ko misli zapreči, udari strela, ter ubije kravo in junca. Tudi Šegola se je zgrudil nezavesten. Še le čez eno uro je začel zopet dihati. V nedeljo 24. septembra je bil spovedan. Mogoče, da še okreva.

(Iz Laporja pri Slovenski Bistrici) se nam poroča, da je bila pri zadnji občinski volitvi začetkom septembra volilna borba med napredno-narodno-gospodarsko in nasprotno stranko uprav velikanska. Tudi nemščina je igrala v tej borbi svojo vlogo in sicer na pooblastilih. Žalostna prikazen v slovenskem Laporju!

(Iz zadretske doline.) Z dnem 1. oktobra t. l. počenski dovolila se je po vis. c. kr. poštne in brzojavnem ravnateljstvu v Gradcu c. kr. poštna oddaja v Bočni. Zvezo ima s c. kr. poštne in brzojavnim uradom v Gornjemgradu ter obsega kraje Bočna, Čeple, Kropa, Podhom in Otok. Če tudi se je tej opravičeni prošnji dokaj oporekalo, vendar je končno le zmagala resnica in pravica. Željno pričakuje tukajšno verno ljudstvo tudi otvoritve nove župnije, za katero se je že vse potrebno storilo.

(Iz Polja pri Kozjem.) Žalostne poštne razmere vladajo povsod na Spodnjem Štajarskem, v Kozjem še pa menda najbolj. Tam gospodarji in gospoduje nad svojo poštarico zagrizena posili Nemka, katero je rodila priprosta slovenska mati kake tri ure daleč od Kozjega. Ta odpraviteljica je odposlala oni dan neko pismo, namenjeno v Polje z razločnim dostavkom zadnje pošte: Podčetrtek, kar na Dunaj. Ko si je pismo ogledalo Dunaj, je romalo tretji dan v Pulj (Istra), četrti dan je slo iz Pulja in še le šesti dan je prišlo srečno v Polje, kamor je iz Kozjega malo uro hoda. Istega dne in prav s tistim poštnim vozom ter prav s tistim naslovom je bila odposlana jedna dopisnica, katera pa je srečno zadela na pravi kraj, pismo pa ne. Slavna kozjanska ekspeditorka! Veliko takih kozolcev ste že prevrgli, mnogo imate na vesti, a enkrat se bo gospej poštarici vendar zdelo odveč, nam pa tudi! Vaša neuljudnost je obče znana, kakor tudi vaša nemška zagrizenost. Ako Vam Slovenci kozjanski niso ljubi, zapustite nas, mi se ne bodemo jokali za Vami!

(Jednakopravnost, kje si?) Pred kratkim so bili premeščeni naslednji sodni pristavi: Albert Luschan iz Kranja v Ljubljano, Fran Peterlin iz Černomlja v Kranj, V. Kronasser iz Marenberga v Ptuj, Fr. Jagodič iz Kozjega v Slov. Bistrico in Fr. Rekar iz Vipave v Radovljico. Med temi sta dva Nemca Luschan in Kronasser in oba sta dobila izmed drugih najboljši mesti: Ljub-

ljano, Ptuj; drugi so vsi Slovenci, a bili so premeščeni iz neznanega kraja zopet v neznan kraj. Nемеc sné meso, Slovenec gloda kost.)

(Županom v Šmarju) je izvoljen slovenski zdravnik dr. Rakež, kateri se pa krčevito brani te časti. Šmarčani imamo malo mož, a naj se ti redki žrtvujejo, da nam ne zleze zopet Nемеc na vrat.

(Žalost za cesarico v Kozjem.) Kako žalujejo c. kr. uradniki v Kozjem za pokojno cesarico, se je pokazalo na dan zadušnice. Slavni veliki Nемеc, c. kr. notar je med sv. mašo imel vsa okna zagrnjena — spal še je majhni, a dobro rejeni (od slovenskega kruha) mož. C. kr. knjigovodja, zibal se še je menda tudi v sladkih sanjah, ker ga ni bilo v cerkvi. Slavne c. kr. žandarmerije, visoke c. kr. finančne straže tudi ni bilo opaziti nikjer; če so bili kje pri vratih, ne vemo, a če so bili, so gotovo precej zamudili. No, da privat. uradnikov à la kratki Lang, nemški Böhm, rudečenosi Štika itd. da teh ni bilo, se nikakor ne čudimo. Veliki gromovnik Kragora, oskrbnik katoliškega grajščaka, se pa tako boji cerkve bolj, ko h... križa. Tako ti zvesti in udani Avstrijci spoštujejo spomin svoje cesarice! Izmed teh ni niti jednega domačina, sami tuji so in privandrovc.

(Načelnikom okrajnega zastopa šmarskega) je bil izvoljen oni dan slovenski odvetnik dr. Georg, a le z jednim glasom večine. Več o zanimivi volitvi prihodnjič!

(Imenovanje.) Dr. Ivan Babnik, svet. tajnik pri deželnem sodišču v Ljubljani je pozvan v pravosodno ministerstvo.

(Našim poslancem.) Na tukajšnji gimnaziji je v slovenskih paralelkah in sicer v prvem razredu okoli 80 in v drugem razredu okoli 70 učencev. Deželni zbor bi moral odrediti razdelitev paralelk, a tega še do danes ni storil. Na nemški meščanski šoli se je dovolila stalna razdelitev, na gimnaziji se ne dovoli niti začasna, ker so paralelke slovenske. Tako veliko število učencev v jednem razredu bije v obraz vsem pedagoški zakonom. Poslanci naj stopijo odločno na noge, da nam ne bo treba leto za leto opozarjati na ta nedostatek. Deželnemu odboru naj se enkrat za vselej zabiči njegova dolžnost!

(«Voditelja»), bogoslovnega lista je ravnokar izšla 3. številka. Opozarjamo gg. naročnike, naj se odslej naročnina in reklamacije pošiljajo ne na urednika, marveč jedino na «Upravništvo Voditelja» v Mariboru.

(Deželna učiteljska konferenca.) Pri tej konferenci. piše neki nemški list, se je razvidilo, da v spodnještajarskih krajih vladajo uprav gališke t. j. jako slabe razmere. Ne bilo bi čuda, kajti učiteljem in šolam v naših krajih nemški deželni šolski svet ni tako naklonjen kot v nemških krajih. Nemška zagrizenost je torej kriva naših nepovoljnih šolskih razmer. Zato pa ne odnehajmo klicati: »Proč od Nemcev!«

(V mariborsko bogoslovje) so nadalje vstopili gg.: Florijan Kukovec iz Sv. Tomaža pri Velikinedelji, Alojzij Potočnik iz Sv. Trojice v Slov. gor., Fr. Rakovec iz Nakla (Kranjsko), Ig. Škamlec iz Št. Jurija v Slov. gor. in Iv. Zakošek iz Št. Vida pri Planini.

(V Marenbergu) je pri zadnji šolski veselici za pogostovanje naše mladine en sam vrli Slovenec podaril čez 20 gld. Največji bogataš Schober je dal komaj 3 gld. Kmetje, se vam to ne zdi čudno?

Društvene.

(V Vuhred-Marenberg!) Vabilo k letnemu rednemu občnemu zborovanju podružnice sv. Cirila in Metoda za Vuhred-Marnberški okraj na dan 2. oktobra t. l. v Vuhredu v gostilni g. J. Widmoserja ob 4ih popoldan. Dnevni red: Volitev načelstva, poročilo blagajnika, sprejemanje novih udov,

razni nasveti. Po zborovanju prosta zabava. Gostje dobro došli. Odbor.

(Za dijaško kuhinjo) v Mariboru so darovali: g. M. Zemljič, kaplan v Šmartnu pri Slov. Gradcu 7 gld. 50 kr. nabranih na gostiji pri županu smartinskem g. F. Vavken, g. M. Kelemina, župnik v Št. Ilju in M. Gabere v Kapelah po 10 kron.

(Gospodarsko bralno društvo v Kozjem) še enkrat prav uljudno vabi vse ude in prijatelje društva na zborovanje in veselico dne 2. oktobra t. l.

(Slov. politično in gospodarsko društvo v Ljutomeru) priredi dne 16. oktobra svoje zborovanje in sicer pri g. Vaupotiču v Ljutomeru ob 3. uri popoldan. Vspored: 1) Volitev novega odbora. 2) Politični položaj. — Govorniki gg. dr. Fr. Rosina, J. Kukovec in dr. Jan. Ev. Krek iz Ljubljane. Ker bo shod važen, pričakujemo mnogobrojno udeležbo. Odbor.

(Vabilo na redni občni zbor) «Zveze slovenskih posojilnic» kateri se bode vršil v četrtek, dne 27. oktobra 1898 ob 10. uri predpoldne v sejni dvorani posojilnice v Celju. Dnevni red: 1) Poročilo predsednika. 2) Odobrenje letnega računa. 3) Poročilo društvenega tajnika in revizorja. 4) Slučajnosti. Odbor.

(Vabilo k veliki tomboli) ki bode v nedeljo dne 9. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni pri M. Steinerju v Gotovljah. Dobitki so jako lepi. Tablica stane 15 kr. Namen je blag, ker se čisti dobiček obrne v pokritje primanjkljaja za novo uro pri podružni cerkvi sv. Jederte v Gotovljah. Ako bi močno deževalo se tombola preloži in vrši drugo nedeljo ob vsakem vremenu.

(Domača banka.) Kreditna in eskomptna banka, akcijska družba, v Ljubljani. Pod tem imenom hoče «Splošno kreditno društvo» v Ljubljani ustanoviti banko za vse naše pokrajine, t. j. za Kranjsko, Južno Štajarsko, Slovensko Koroško, Goriško, Istro in Trst. — To, kar je na Češkem «Živnostenska banka» češkim «založnam» to bi bila lahko naša banka vsem našim posojilnicam, in naj se bi v bodoči banki osredotočilo vse denarno, bančno in kupčijsko gibanje po vseh naših deželah. Pospešujte toraj vsi domači trgovci, obrtniki, odvetniki, notarji, sploh vsi domorodni sloji prevažno podjetje z Vašim pristopom! Pravila, pristopnice, položnice in vsa pojasnila se dobivajo brez stroškov od «Splošnega» kreditnega društva» v Ljubljani, Dvorni trg št. 3.

(Kat. slov. politično in gospodarsko društvo s sedežem v Jarenini.) čegar delokrog bo obsegal župnije: Jarenino, Št. Ilj, Sv. Jakob, Sv. Marjeto ob P., Zgornjo in Spodnjo Sv. Kungoto, Sv. Jurija ob Pesnici, Svičino je od namestništva v Gradcu dovoljeno in bo imelo v nedeljo dne 9. oktobra v prostorih Stefličevih ob pol 4ih popoldne svoje ustanovno zborovanje, čegar vsopred naznanimo prihodnjič. Že sedaj pa opozarjamo vse rodoljube in vrle zavedne kmete teh župnij, naj pridejo dne 9. oktobra vsi v Jarenino, da se pridružijo kot udje novemu velevažnemu društvu, ki bo dramilo Slovence ob meji iz narodne zaspanosti, jih podučevalo o njihovih političnih pravicah in dolžnostih ter bo tudi po svojih močeh skušalo izboljšati žalostno gospodarsko stanje slovenskega kmeta.

(Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celju) je razposlalo vabila za pristop k društvu vsem gg. odvetnikom in notarjem ter njihovim uradnikom širne Slovenije. Ti se oglašajo dan na dan ter vračajo pristopne izjave; dosedaj oglašanih je blizu 80 rednih članov. Kot ustanovnik je na novo pristopil g. dr. Fran Majer iz Šoštanj, najmlajši odvetnik na Štajerskem. Da se bode že pri občnem zboru, kateri se ima vršiti prihodnjo soboto, moglo prilično določiti število članov, prosí se uljudno, da blagovolijo vsi tisti gg. šefi in uradniki, kateri iz katerihkoli ozirov ne nameravajo k društvu

pristopiti, vabila kratkim potom vrniti. — Društvo ima velevažen namen, vzgajati in podpirati odvetniške in notarske uradnike, posebno pa gojiti tesnopis, kojega potreba se je zadnji čas tako živo pokazala ter osnovati si lastno bolniško blagajno. Vsled tega je pa tudi vredno vsestranske podpore, da bode svoji nalogi kos. Sicer je zanimanje za to društvo postalo živahnejše, odkar je svoj delokrog razširilo ter se postavilo na odločno narodno stališče, kar kaže že to, da so se javili uradniki od vseh strani širne Slovenije, da se udeležijo občnega zbora. Na svidenje torej 1. oktobra v Celju.

Iz drugih krajev.

(Politični položaj.) V uvodnem članku pravi naš poročevalec iz državnega zbora, da se je v zadnjem času zgodilo marsikaj, kar je slovenske, hrvatske in rusinske poslance napolnilo iz nejevoljo in nezaupanjem proti vladi. In res je tako! Na Kranjskem vlada podpira majhno nemško stranko na vse strani. Pri zadnjih posvetovanjih ministerstva z načelniki desnice se je načelnik krščansko narodne zveze, kranjski poslanec Povše prezrl ter se ni poklical k posvetovanju. Slovenski goriški poslanci nočejo več v deželni zbor, ker se od vlade vedno prezirajo in se njihove zahteve ne uvažujejo. V Trst je prišel za namestnika nemški plemenitaš Goess, ki je še slovenskim zahtevam bolj nasproten kot prej Rinaldini. Slovanske posojilnice na Primorskem hoče vlada siloma zatreti. Na Štajarsko nam pošilja nemške uradnike, notarijatsko zbornico nam je ponemčila. Koroškimi Slovincem ne dovoli niti drobtinice njih pravic. In vse to se dogaja v času, ko slovenski poslanci vlado podpirajo. Ravno sedaj podpira vlada nemškonacionalne težnje. In vendar so nemški nacionalci največji nasprotniki sedanje vlade. Samoumevno je, da slovenski poslanci ne morejo potemtakem več podpirate vlade. Ali naj poljubljajo bič, s katerim jih vlada tepe? Tega naši poslanci ne smejo! Vlada mora ali odložiti bič in ozdraviti rane, ali naši poslanci gredo v opozicijo.

(Iz Dubice v Bosni) nam piše naročnik: Žalost za cesarico je bila tudi pri nas velika. Vse boljše hiše in javna poslopja so imela 8 dni črne zastave. — Letos smo se nadejali, da se ob priliki petdesetletnice cesarjeve naša Bosna stalno združi z Avstrijo, toda naša nadeja je bila prazna. Sedaj vladajo pri nas še vedno prejšnji turški običaji, kakor desetina, rabota, trečina itd. Ako bi se združili z Avstrijo, bi se te razmere v Bosni gotovo spremenile. Varnost tukaj ni velika. Nedolgo so nekemu vozniku na cesarski cesti siloma vzeli 130 gld. Tatov niso mogli najti. Te dni pa je neki Turek odnesel nekemu kmetu 500 gld., ki jih je kmet dobil za prodano živino, ter z njimi pobegnil. Dobili so ga komaj v Zagrebu, ko je skoro že ves denar zapravil. — Pred 14 dnevi so Bosanci po noči na cesti iz maščevanja preteplili jednega Turka do krvi.

(Zadušnice za presvitlo cesarico.) V torek 27. septembra so bili vsi udje gospodske in poslaniške zbornice povabljeni k mrtvaški sv. maši, ki se je ob 10. uri obhajala v Votivni cerkvi za pokojno cesarico. Sredi krasno razsvitljene cerkve je bil postavljen visok mrtvaški oder, pred njim dve kroni. Sv. mašo je opravil infulirani prošt dr. Maršal, navzoči so bili razum ministrov in predsednikov v obilnem številu udje obeh zbornic.

Loterijske številke.

Trst 24. sept. 1898: 71, 1, 6, 20, 11
Linc » » » 59, 23, 14, 12, 88

Balna svila meter po 45 kr.

do 14 gld. 65 kr., kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — v najnoviših tkaninah, barvah in vzorcih. — Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Henneberg-ove tovarne za svilo (c. in kr. dvorná zalagatelj) v Zürichu.

Slovo!

Ker mi je manjkalo časa, da bi se bil od svojih znancev poslovil, kličem tem 'potom vsem srečno in svidanje! Ob enem naznam, da je za čas moje odsotnosti prevzel mojo službo pri g. dr. A. Praunseisu g. dr. D. S. Wienecke, ameriški zobozdravnik.

Herman Peters,

zobo-tehnik.

Celje, Ringstrasse 9.

Razpis podučiteljske službe.

Na javni, v štirirazrednico razširjeni slovenski ljudski šoli pri Sv. Ani na Krembergu se razpisuje podučiteljsko mesto z dohodki III. plač. razreda in s prostim stanovanjem.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje opremljene s spričevalom zrelosti, oziroma učne usposobljenosti ter z dokazom avstr. državljanstva predpisanim potom do 19. oktobra 1898 pri podpisanim krajnem šolskem svetu.

Krajni šol. svet Sv. Ana na Krembergu.

Josip C. Seyfried,

načelnik.

Novi živinski sejem

na Teharjah vršil se bode dne 12. oktobra t. l., kakor tudi vsako leto za naprej, ter se vsi kupovalci in prodajalci živine uljudno vabijo na ta sejem.

1-2

Županstvo.

Wertheim-Triplex se rabi tudi na cesarskem dvoru.

Wertheimovi šivalni stroji.

Jako izvrsten, čisto tiho šivajoč, po najnovejših iznajdbah popraviljen stroj za obitelji in obrt.

Zahtevajte cenice in obrazce šiva.

30 dni na poskušnjo. Jamči se za pet let. Vsak stroj, ki se v času poskušnje ne obnese dobro vzamem na lastne stroške brez ovire nazaj. Agentov ni, zato prodajam za polovico navadne cene najboljšo robo.

Ali že poznate Wertheimov Triplex? (Nove patentovan?)

1-10

Razpošiljatev šivalnih strojev **STRAUSS**

Dunaj, IV. Margarethanstrasse 12 dn.

Dva mala dijaka

se sprejmeta pod ugodnimi pogoji na stanovanje in hrano. Naslov pri upravnštvu „Slov. Gosp.“

1-2

Prodaja zemljišča

oziroma v najem se da krčmarska obrt.

V Marnbergu v sredini trga je iz 18 oralov obstoječe zemljišče z lepo enodstropno hišo s krčmarsko obrtjo, z novim kegljiščem in novim gospodarskim poslopjem, prostovoljno pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji na prodaj. Odda pa se tudi pri tej hiši obstoječa krčmarska obrt v najem. Vsa vprašanja radi prodaje, kakor tudi ponudbe radi najema krčmarske obrti, so na gospoda **Martina Kocbeka**, c. kr. notarja v Marnbergu doposlati.

1-3

V najem

se želi vzeti hiša za trgovino. Ponudbe blagovolijo se poslati upravništvu „Slov. Gospodarja“.

Služba občinskega tajnika

se odda pri občini Marija-Gradec pri Laškem trgu s 1. januarjem 1899. Mesečno plačilo 25 gold., prosto stanovanje in vrt za uporabo.

Prosilce more biti slovenskega in nemškega uradovanja popolnoma zmožen. Prošnje naj se vložijo do 15. listopada 1898 pri županstvu Marija-Gradec, pošta Laški trg.

Marija-Gradec, dne 28. sept. 1898.

1-2

J. Lapornik, župan.

V najem

se dobi pri Sv. Miklavžu nad Ormožem poleg farne cerkve v lastnem hramu krčma in mesarija z vso potrebno pripravo vsak dan.

1-6

Fr. Vrbnjak, posestnik.

Deček,

močen in zdrav, ki ima veselje izučiti se barvanja, sprejme se takoj v pouk pri Ferd. Strossu v Ptuj.

1-3

Domača tvrdka!

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča

Ana Hofbauer, imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice št. 4.

Domača tvrdka!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc, trgovec v Celji v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z veselošpovanjem 31-52

Anton P. Kolenc.

PRISTEN

Cena za voju 25 kr. (50 vinarjev)
vsečina 500 gramov.

Kathreiner

Kneippova sladna kava

v polnih zrnih

Kathreinerjeve tovarne za sladno kavo
Dunaj-Monakovo

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvorne zavoje.

Oskrbništvo grajščine **Herbersdorf** prodaja od železniške postaje Wildon na Štajarskem proti povežju **jabolčnik** zlatofurmen z izvršnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter.

Zganjarija Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestinke in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinski prekaplino. **R. Wieser-ja v Hočeh pri Mariboru.**

Umetno stavbarsko-klesarski obrt Murnikovih naslednikov

Anton Gajser, lastnik.

v Mariboru

Kaiserstr.-Theatergasse št. 18.

Obstoji že 40 let.

Karol Kocijančič, klesarski mojster.

Priporoča se za izdelovanje klesarskih in kiparskih del, kakor tudi popravil.

Največja zaloga na Spod. Štajarskem

gotovih, novih nagrobnih kamenov iz marmorja, sijanita in granita. — Marmorne plošče vsake boje in velikosti so vedno v pripravi.

59-14

Postrežba točna. — Cena jako nizka.

Vožnje karte in tovorni listi v Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijovana potovalna pisarna 12

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije, cesta št. 4, (pritličje n. l.)

Phöniksova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinne raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vspeli in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštnem povzetju, ali pa, če se denar že naprej pošlje.

Naslov: **Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.**

8-26

Stefan Kaufmann

trgovec z železnim blagom v Radgoni 7-3

priporoča svojo veliko zalogo lepo pozlačenih nagrobnih križev po jako nizki ceni.

NAZNANILO.

Naročitev ameriških trt iz skupnih državnih in deželnih nasadov za leto 1898/99.

Štajarski deželni odbor imel bo v jeseni 1898 oziroma v spomladi 1899 sledečo množino ameriških trt pod nastopnimi pogoji oddati:

1. 300.000 ceplencev (večinoma šipon rumeni, graševina laška, zelenič, rulanec; potem graševina, rulanec; potem graševina mala, ranfol beli in rudeči, belina, traminec rudeči, žlahtnina bela in rudeča, burgundec beli in modri, kavčina), cepljenih na riparijo portalis, vitis solonis ali rupestris montikolo.)

2. 400.000 korenjakov od riparije portalis, rupestris montikole in vitis solonis.

3. Večje število ključev od imenovanih treh podlag.

ad 1. 50.000 ceplencev razdelilo se bo med posebno oziravredne vinorejce, kateri so brezobrestno posojilo dobili. 100.000 ceplencev dobijo nepremožni ali manjpremožni vinorejci po znižani ceni od 80 gld. za 1000 komadov. Od ostalih ceplencev bode se 1000 komadov po 120 gld. vsakemu naročniku prodalo.

ad 2. 100.000 korenjakov bode se med uboge vinorejce brezplačno razdelilo. Ostalo množino dobijo ubogi ali manjpremožni vinorejci po znižani ceni od 7 gld. za 1000 komadov.

Premožnim posestnikom bo se še le tedaj s korenjaki vstreci moglo, ko bo se potrebam ubogih ali manjpremožnih udovoljilo, ter si deželni odbor za ta slučaj določbo cene pridržuje.

ad 3. Od ključev bode se polovica brezplačno, polovica pa po znižani ceni od 3 gld. za 1000 komadov oddala, in sicer naslanjaje se na gmotne razmere naročnikov.

Vse te trte oddajale se bodo le tistim štajarskim posestnikom, katerih vinogradi se nahajajo v občinah, ki so kot okužene izjavljene. Trgovci s trtami so od naročitve omejenega gradiva izključeni.

Cene umevajo se na lici mesta (ceplenci in korenjaki večinoma iz osredne trtnice na Bregu pri Ptujju). Drugi stroški, kakor n. pr. za zavitek ali pa dovoz, bodo se posebej zaračunili.

Naročitve na ceplence in pa korenjake v popolno ceno imajo se neposredno deželnemu odboru priposlati. Naročitelji, kateri ceplencev, korenjakov ali ključev brezplačno ali po znižani ceni želijo, morajo se pri pristojni občini, kjer so naročilne pole razpoložene, pravočasno oglasiti.

Na naročitve, katere se ne bodo v tem smislu najkasneje do 20. oktobra t. l. doprinesle, se ne bode oziralo.

Pri vsakej naročitvi je treba natanko navesti: ime, poklic in bivališče naročitelja, dačna občina, v kateri se vinograd nahaja in zaželjene vrste trt; ako naročnik trte brezplačno ali pa po znižani ceni želi, mora občinsko predstojništvo njegovo potrebnost potrditi.

Dne 20. oktobra t. l. imajo občinski predstojniki naročilne pole okrajnemu odboru odposlati, kateri potrdila občinskega predstojništva pregleda ter naročitve deželnemu odboru predloži.

Oddaja ceplencev in korenjakov bodo se, kolikor mogoče, še to jesen vršila. Pri prevzetju trt vročil se bode vsakemu naročniku kratek navod, kako da se imajo trte pravilno saditi oziroma prezimiti.

V Gradcu, meseca septembra 1898.

1-2

Posestvo,

katero obstoji iz dveh hramov s petimi stanovanji ter z gospodarstvenim poslopjem vred, lepi vrt z drevjem in brajde, blizu četiri orale zemlje njiv in travnikov, vse v dobrem stanu, se iz proste roke prodaja. Več se zve pri lastniku posestva v Studencih pri Mariboru hišno št. 87 Lembaška cesta. 2-2

Posestvo

v Rotweinu pri Mariboru, obstoječe iz 3 oralov zemljišča, zidane hiše in kmetijskega poslopja se prodaja po ceni in pod ugodnimi pogoji.

Vpraša se naj pri gospej Wankmüller hšt. 80 v Rotweinu. 2-2

Štaj. dež. odbor.

Hiša,

v kateri je stara vedno dobro obiskana gostilna in pekarija, se zaradi smrti gospodarja takoj prodaja. Več pove upravnštvo tega lista. 2-6

„Slovarček“

jako pripravna knjiga, se nemščine, in

„Anglež“

se angleščine za potrebo naglo in brez učitelja priučiti, dobi se po 55 kr. poštne povsod prosto, pri izdajatelju Jož. Paulin-u v Ljubljani, Marijin trg št. 1., kakor tudi v mnogih knjigarnah. Plačilo naročilu v pisemnih markah pridjati je najpripravneje. 3-5

Na prodaj!

Hram na Teznu pri Mariboru št. 105 se takoj pod roko prodaja; obstoji iz četirih hiš, kuhinjo in kletjo, je celo prenovljen, in v najboljšem stanju. 2-2

Na prodaj!

Lepo novozidana hiša, čeden govejski in svinjski hlev, 15 oralov zemljišča, lep sadunosnik, njive in travniki, prav čeden in lep gozd — četrt ure od mesta — se prodaja po prav nizki ceni. Okrajna hranilnica lahko ostane vključena. — Več se izve pri posestniku Anton Lacjan-u na Ciganci pri Slov. Bistrici. 2-3

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Zaloga in posojilnica glasovirjev Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

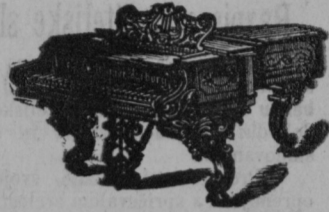
v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije).

Priporoča svojo bogato zalogo

8-3

novih
glasovirjev
in
pijanin

(s križnimi strunami, z orehovo polituro, črni in ameriški orehov les) kakor tudi

Harmonij

po evropskem in ameriškem seznanem sestavu iz najboljših tovarn po tovarniških cenah.

Glasovirji „Ehrbar“!

Jamči se pisмено. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo. Posojila po najnižji ceni.

Radensko kopališče

priporoča zavolj večje priročnosti veletržcem in kupcem

slatine v Ptujju in okolici

svojo novovstanovljeno

zalogo Radenske slatine

pri gospodu

Fr. Ks. Zepuder-ju v Ptujju,

kjer se nahaja Radenska slatina zmiraj sveža in dobro napolnjena.

Naša slavnoznana, velikokrat premirana „Radenska slatina“ ima med vsemi naravnimi mineralnimi vodami največ ogljenega kisleca natrona in litijona ter je nedosegljiva kot zdravilo za protin, za boleznin v mehurju, ledvicah in želodcu proti katarju.

Naša slatina je tudi najizvrstnejša namizna voda, ker mešana s kiselim vinom in z rastlinskim sokom itd. jako mozira.

Kopališče Radenske slatine,
Höhn in dr.

V Radencih meseca avgusta 1898.

Studenčno ravnateljstvo.

2-2

Sesalke Tehnice

vsakih vrst za domačo in javno rabo, za kmetijstvo, stavbe in obrt.

NOVOST: Po Bower-Barffovih patentnih inoksidacijskih sesalkih.

inoksidirane sesalke so obvarovane zoper rjo.

Geniki gratis in franko. W. GARVENS, DUNAJ, { I. Wallfischgasse 14. Geniki gratis in franko { I. Schwarzenbergstrasse 6.

Se dobiva v vseh trgovinah s stroji in železom, v tehničnih, vodovodnih in vodnjakekopnih podjetjih itd. Zahtevaj izrečno:

Garvenove inoksidirane sesalke, ozir. Garvenove tehnice. 20-26

Odgov. urednik B. Ferk.

Tisk tiskarne sv. Cirila.